

تالیف: علی دهقانپور

آموزش مقدماتی گیتار فلامنکو

♪ نت و تبلچر

♪ تاریخچه فلامنکو

♪ اساتید و نوازندگان تاثیرگذار

♪ ساختار گیتار (اختلاف بین گیتار کلاسیک و فلامنکو)

♪ نگه داشتن گیتار (اشکال مختلف نگهداری گیتار فلامنکو)

♪ تئوری مقدماتی موسیقی

سرشناسه	: دهقانپور، علی، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: آموزش مقدماتی گیتار فلامنکو : تاریخچه فلامنکو.../ تالیف علی دهقانپور.
مشخصات نشر	: تهران: پنج خط، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۸۶ ص.: مصور.
شابک	: 979-0-802630-10-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: موسیقی برای گیتار -- پارسیون
موضوع	: Guitar music -- Scores and parts
موضوع	: گیتار -- آموزش و تمرین (فلامنکو)
موضوع	: (Guitar -- Studies and exercises (Flamenco
موضوع	: فلامنکو (موسیقی)
موضوع	: Flamenco music
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ / ۹۳۷۱۸ / ۵۸۵ / MT5
رده بندی دیویی	: ۷۸۷ / ۸۷۰۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۷۰۷۶۵

انتشارات پنج خط

آموزش مقدماتی گیتار فلامنکو

علی دهقان پور

صفحه بندی : سودابه بیات

ناشر : پنج خط

نوبت چاپ : دوم ۱۴۰۳

چاپ و صحافی : روز

تیراژ : ۱۰۰ جلد

شابک : ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۳۰-۱۰-۹

مرکز پخش : ۶۶۴۰۷۶۶۳

فایل صوتی کتاب را از طریق سایت انتشارات پنج خط
و یا کانال تلگرام به صورت رایگان دانلود بفرمایید

@panjkhat_audio

فهرست

۶	فلامنکو چیست؟
۸	اساتید و نوازندگان تاثیر گذار
۹	سخیا (کاپو)
۱۱	آموزش مقدماتی گیتار فلامنکو
۱۲	ساختار گیتار و قسمت‌های مختلف آن
۱۲	شکل نمای کلاویه‌های پیانو و تطابق با سیم‌های گیتار
۱۲	طریقه کوک کردن گیتار
۱۳	روش اول
۱۳	روش دوم به زبان مؤلف
۱۴	۳- طریقه نگه داشتن گیتار
۱۸	فاصله (Interval)
۱۸	الفبای موسیقی
۱۸	انگشت‌های دست چپ و راست
۱۸	ناخن‌ها
۱۹	حالت دست راست
۱۹	پیکادو (ضربه تکیه)
۲۰	نت‌های موسیقی و خطوط حامل
۲۱	تمرین پیکادو بر روی سیم‌های آزاد یک تا چهار
۲۲	تمرین نت سفید و نت گرد
۲۵	سیم ۶ و ۵ آزاد
۲۸	توضیح درباره پوزیشن (حالت) اول
۳۳	نت‌های روی سیم سوم سل (G)
۳۵	نت‌های روی سیم چهارم ر (D)
۵۴	آمادگی برای ضربات راسگوآدو
۵۴	راسگوآدو دیگر
۵۷	گلپ
۵۷	گلپیدور
۵۷	منحنی اتحاد
۵۸	لگاتو
۵۸	لگاتوهای بالارونده
۵۹	لگاتوهای پایین رونده
۵۹	لگاتوهای بالارونده و پایین رونده
۶۰	TREMOLO
۶۱	Tremolo Etuele
۶۲	Arpeggios
۶۳	تریوله
۶۵	نت‌های سیاه نقطه‌دار
۶۶	نت‌های چنگ نقطه‌دار
۶۷	راسگوآدو با ریتم نقطه‌دار
۶۸	کسر میزان جدید
۶۹	Sevillanas I
۷۱	Sevillanas II
۷۳	Farruca
۷۶	Soleares

فلامنکو چیست؟

فلامنکو یک هنر سنتی و برگرفته از فرهنگ اسپانیا می‌باشد، که به‌طور اخص مربوط به شهر آندالوس اسپانیا می‌باشد. از لحاظ تاریخی فلامنکو همیشه یک روزنه موسیقایی غریبی بوده که گویی مظلوم واقع شده است. روند حرکت آن به شکل شفاهی سنتی بوده به‌طوری که هنرمندان فردی اصول و پایه آموزش را بر مبنای یافته‌های شخصی خود قرار می‌دادند.

فلامنکو هنر سه جانبه سه سویه است، که شامل آواز، رقص و گیتار می‌باشد همچنین ریتم‌هایی با تاکیدات مشخص خود یک فرم هنری قلمداد می‌شود.

فلامنکو صدها نوع قطعه متفاوت درخود دارد که اسامی مخصوص به خود دارند همانند سگریاس، سولئارس، آلگرباس، مالاگینیا، فاندانگوس، زاپاتادو، روندنیا و... که هر کدام ملودی و ریتم و ساختارهای مشخص دارند. همچنین هر کدام حالت و کاراکتر مشخص دادند که تعداد زیادی از آنها فرم‌های اساسی نواحی مختلف هستند.

در تاریخ فلامنکو سه دوره از اهمیت بیشتری برخوردار است:

اولین دوره از ابتدای قرن نوزدهم تا ۱۸۶۰ می‌باشد که در این دوره فلامنکو بخشی از زندگی کولی‌های آندالوس و مردم فقیر محسوب می‌شده است به صورتی که آنها این هنر را برای خود نگه داشته و هرگز خارج از اجتماعات خود به اجرا آن نمی‌پرداختند.

دومین دوره که شامل سال‌های ۱۸۶۰ تا ۱۹۱۰ می‌باشد به دوره Cafes Cantantes معروف است. عقیده‌ای که فلامنکوی امروز را نمود داده مربوط به قرن ۱۶ میلادی است. ترانه‌های فلامنکو که به اصطلاح cante کانتته (به زبان اسپانیایی شناخته شده) مستلزم ترکیب چهار فرهنگ مختلف می‌باشد.

فرهنگ کولی، شمال آفریقا و اعراب، یهود و بومیان آندالوس به‌وجود آمد. همراهی آواز توسط گیتار پدیده‌ای بود که بعدها به‌وجود آمد. گرچه این ترکیب توسط مهاجران غریب در آندالوس در قرن هجدهم ضبط شد.

ترانه‌های محلی آندالس در گذشته توسط سازهای مختلف مانند ویولن، تمبورین، باندوریا^۱ همراهی می‌شده اما امروز ساز گیتار این نقش را به عهده گرفته و همیشگی شده است.

اجراهای فلامنکو در ابتدا تبدیل به یک هنر مردمی شد. در اواسط قرن نوزدهم میلادی بازگشایی غیرمنتظره کافه کنتانته اولین کافه‌ای که در سال ۱۸۴۲ در شهر سویل بازگشایی شد. در ابتدا مورد توجه زیادی قرار نگرفت. اما در دهه ۱۸۶۰ کافه‌ای مشابه کانتانته تاسیس شد. این کافه نه در شهر بزرگی چون آندالس بلکه بسیار دورتر از شهر مادرید بازگشایی شد. که این باعث شد شنودگان و حضار زیادی به تماشای فلامنکو جذب شوند. گروهی شامل یک یا دو خواننده و یا سه خواننده زن و دو رقصنده مرد همراه با دو گیتاریست به اجرای برنامه می‌پرداختند.

نیمه دوم قرن نوزدهم یکی از دهه‌های شاخص در اجرای فلامنکو به شمار می‌رود کافه‌ها نقش بسیار پررنگی در برجسته کردن ساز گیتار به عهده داشتند. و نوازندگان با استعدادی همچون رامون مونتویا (۱۸۸۱-۱۹۴۹) را به اوج رساند. که او را بنیان گذار سبک موسیقی مدرن در گیتار فلامنکو می‌دانند. جنگ در اروپا و عواقب جنگ در شهر سویل اسپانیا که در دهه ۱۹۴۰ اتفاق افتاد یک دهه نامساعد برای فلامنکو رغم زد.

گرچه علاقه به موسیقی فلامنکو در دهه ۱۹۵۰ شروع به رشد و نمو نمود و نوازندگان زیادی را به خود جذب کرد. فستیوال‌های فلامنکو در شهرهای کوردوبا و مالاگا در اواخر دهه ۱۹۵۰ و اوایل ۱۹۶۰ علاقمندی عمومی را شامل شد که زمینه ساز رشد نسل جدیدی از هنرمندان بود.

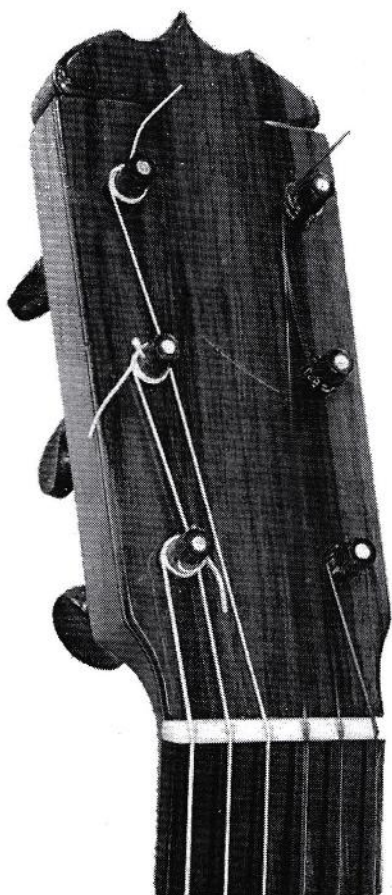
۱- Bandurria باندوریا: ساز زهی اسپانیایی است از هم خانواده‌های ساز لوت می‌باشد. این ساز گلابی شکل و شبیه به گیتار می‌باشد. در دوره قرون وسطی دارای سه سیم بوده این ساز گلابی شکل و در دوره رنسانس به چهار سیم تغییر کرد. و در دوره باروک باندوریا به پنج جفت سیم تغییر پیدا کرده. همانند شکل مقابل:

اساتید و نوازندگان تاثیر گذار

از جمله نوازندگانی که در فلامنکو سبک سنتی خود را حفظ کردند و تاثیر بسزایی بر روند جهانی شدن این هنر داشتند، می‌توان نینو ساییکاس (۱۹۱۲-۱۹۹۰)، پاکو پینا la Nina de peines خوان سرانو و Manuel Torres را نام برد که اغلب این نوازندگان تحت تعالیم پیشکسوتی چون (Niño Ricardo 1904-1972) نینو ریکاردو بوده‌اند. نوازندگان سنتی دیگری نیز بوده‌اند ولی امکان پرداختن به همگی آنها وجود ندارد.

ساختار گیتار و اختلاف بین گیتار فلامنکو و کلاسیک:

در ساختمان گیتار کلاسیک و فلامنکو سه اختلاف عمومی وجود دارد:

۱. در گیتار کلاسیک به‌طور عمومی از چوب رزود، سدار یا اسپروس در صفحه رویی استفاده می‌شود، اما در گیتارهای سنتی فلامنکو تماماً از چوب سایپرس^۱ استفاده می‌شود. استفاده از چوب‌ها نمی‌تواند تعیین کننده نوع ساز کلاسیک یا فلامنکو باشد و مطالب گفته شده یک تعریف عمومی از استفاده از چوب در ساختار گیتار می‌باشد.
۲. صدای گیتار فلامنکو نازک‌تر و کم‌تین‌تر از کلاسیک می‌باشد در حالی که گیتار فلامنکو صدای کوبشی رساتری ایجاد می‌کند (منظور با ضربه زدن به بدنه ساز که اصطلاح گِلپ^۲ برای آن مرسوم است).
۳. در گیتار فلامنکو نوعی پوشش پلاستیکی بر روی بدنه ساز نصب می‌شود به نام گِلپیدور^۳ که این پوشش از زخمی شدن ساز در هنگام ضربه زدن با ناخن انگشتان دست راست جلوگیری می‌کند. (گِلپ زدن به روی بدنه ساز در گیتار فلامنکو جزو ویژگی‌های سبک فلامنکو می‌باشد).

۴. سیم گیرهای گیتارهای سنتی فلامنکو بر روی سردسته گیتار نصب می‌شود.

۵. گیتار فلامنکو نوعی وسیله گیره مانند به نام کاپو یا سجیلا (به زبان اسپانیایی سخیا) به روی دسته گیتار و در فرت‌های مختلف نصب می‌شود.

1- sypress
2- golpe
3- golpeador

به منظور تغییر کوک سختیا (کاپو)

کاپو سستی

کاپو جیم دانلپ

یک آزمایشی که توسط آنتونیو تورس در سال ۱۸۶۷ به روی گیتارهای فلامنکو صورت گرفت، ویژگی‌های این نوع گیتار را آشکار کرد و آن بدین گونه است که بدنه آن کمی کوچکتر از گیتارهای کلاسیک است. دو ویژگی مهم گیتارهای فلامنکو که در اسپانیا به کار می‌رود، در این است که چوب سایپرس استفاده شده در گیتار صفحه پشت و دور آن را شامل می‌شود و چوب اسپروس به عنوان صفحه رویی گیتار به کار می‌رود. ویژگی دوم آن در این است که ضخامت صفحات نازک‌تر از صفحات گیتار کلاسیک است که این ویژگی صدای گیتار فلامنکو آن را از گیتار کلاسیک مجزا می‌کند. باقی ساختمان و ساختار آن همانند گیتار کلاسیک می‌باشد.

۱. ویژگی دیگر گیتار فلامنکو در این است که اکشن^۱ گیتار فلامنکو پایین‌تر از گیتار کلاسیک است و فاصله سیم‌های آن در نهایت به فرت‌ها نزدیک‌تر است که این حالت انگشت‌گذاری سریع را ممکن می‌سازد همچنین صفحه انگشت‌گذاری fingerboard^۲ کمی باریک‌تر می‌باشد. (نسبت به گیتار کلاسیک) در نهایت گلپیدور نصب شده بر روی صفحه که از آن در مقابل ضربات انگشتان محافظت می‌کند. (در مورد گلپیدور بیشتر توضیح داده شده)

که این ضربه زدن همان طور که گفته شد از تکنیک‌های ضروری در گیتار فلامنکو می‌باشد. بیش از یک قرن گذشته گیتار فلامنکو دستخوش تغییرات کمی شد. گرچه تا حدودی اندازه ساز افزایش پیدا کرد، همین‌طور در ساختار بدنه ساز.

۱- ACTION: به اصطلاحی در گیتار برمی‌گردد و آن فاصله سیم‌های از فرت‌ها می‌باشد.

2- FINGERBOARD

Flamenco guitar method

Ali Dehghanpur